

УДК 338.48.023(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-64>

Єрко І.В.

кандидат географічних наук,
доцент кафедри туризму та готельного господарства
Волинського національного університету

імені Лесі Українки

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5395-7557>

Ierko Iryna

Candidate of Geographical Sciences,
Associate Professor of the Department of Tourism and Hospitality
Lesya Ukrainka Volyn National University

АНАЛІЗ І ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ: ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА

ANALYSIS AND DYNAMICS OF THE TOURISM INDUSTRY ENTITIES DEVELOPMENT: ECONOMIC COMPONENT

У статті досліджено економічну складову сталого розвитку конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії. Проаналізовано динаміку кількості в'їзних туристів. Встановлено, що за кількістю іноземців, що в'їхали до України увійшли такі країни: Молдова, Польща та Румунія. Досліджено динаміку кількості в'їзних туристів (іноземних громадян) за регіонами України у 2016-2021 роках. Проаналізовано динаміку виїзного туризму, найпопулярнішими напрямками, які відвідують українці є: Польща, Туреччина, Угорщина та Єгипет. Охарактеризовано опитування Державного агентства розвитку туризму, щодо подорожей українців країною. Проаналізовано доходи підприємств туристичного бізнесу України у 2016-2021 роках. Досліджено динаміку туристичного збору з 2016 по 2022 роки. Проведено аналіз динаміки податкових надходжень від тургалузі по областях України з 2021 по 2023 роки. Проаналізовано прямі інвестиції за регіонами з 2016 по 2021 роки, де спостерігаємо нестабільну динаміку. Розраховано інтегральний індекс економічної складової сталого розвитку суб'єктів туристичної індустрії.

Ключові слова: економічна складовка, туристична індустрія, конкурентний потенціал, суб'єкти туристичної індустрії, туризм.

The article examines the economic component of the tourism industry and its impact on the sustainable development of the tourist entities' competitive potential. The purpose of the study is to analyze the dynamics of economic component development considering it as one of the criteria for transforming the competitive potential of the tourism industry subjects. The task is to analyze the tourist routes/flows of Ukraine, study the income from the tourist services provision, and calculate the integral index of the economic component of the sustainable development of the tourism industry subjects. The analyzed data on the dynamics of the number of foreign tourists who entered Ukraine showed that tourists from Moldova, Poland, and Romania topped the rating. The dynamics of the number of incoming tourists (foreign citizens) by region of Ukraine in 2016-2021 have been studied. The analysis of outbound tourism dynamics showed that the most popular destinations among Ukrainians are Poland, Turkey, Hungary, and Egypt. The survey of the State Agency for the Development of Tourism regarding the travels of Ukrainians in the country is characterized. The incomes of tourism business enterprises of Ukraine in 2016-2021 are analyzed with an emphasis on income from the provision of tourist services and income from excursion activities. The article highlights the dynamics of the tourist tax from 2016 to 2022 and analyzes the dynamics of tax revenues from the tourism industry in the regions of Ukraine from 2021 to 2023. The study has revealed that tax revenues to the state budget of Ukraine in 2022 decreased by 31%. Direct investment by region from 2016 to 2021 showed unstable dynamics. An integral index of the economic component of sustainable development of tourism industry entities has been calculated. The assessment of the integral index provides a more complete picture of the economic impact of the tourism industry on its subjects, helps institutions and other engaged parties in making efficient decisions about the development of the tourism industry, identifying its strengths and weaknesses, and developing strategies to improve competitive positions.

Key words: economic component, tourism industry, competitive potential, subjects of the tourism industry, tourism.

Постановка проблеми. Сталий розвиток трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії включає в себе: економічну, соціальну та екологічну складові. Розглядаючи економічну складову важливо зазначити, що вона відіграє ключову роль у забезпеченні довгострокового успіху підприємств туристичної індустрії. Вона ефективно дозволяє компаніям інвестувати в розвиток нових продуктів та послуг, підвищувати якість обслуговування, а також забезпечувати стабільність бізнесу. Крім того, важливо підкреслити, що економічний розвиток повинен бути збалансованим з соціальними та екологічними аспектами, щоб забезпечити сталий розвиток туристичної індустрії в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Економічні аспекти в діяльності суб'єктів туристичної індустрії досліджували вітчизняні науковці, а саме Олійник О.С. [1], Світлична В.Ю., Александрова С.А. [2], Алілуйко, А.М., Алілуйко, М.С. [3], Тарасова В., Ковалевська І. [4] та інші. Проте варто звернути увагу на роль економічної складової критерію сталості трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є аналіз і динаміка розвитку економічної складової як одного із критеріїв трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії. Завдання: проаналізувати туристичні потоки України, дослідити доходи від надання туристичних послуг та розрахувати інтегральний індекс економічної складової сталого розвитку суб'єктів туристичної індустрії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна складова передбачає аналіз таких показників: дохід від надання туристичних послуг, дохід від екскурсійної діяльності, кількість в'їзних туристів, кількість виїзних туристів, кількість внутрішніх туристів, витрати туроператорів на послуги сторонніх організацій, що включені до вартості туристичних пакетів, прями інвестиції в індустрію гостинності.

Протягом 2016–2021 років в Україні спостерігаються позитивні тенденції розвитку в'їзного туризму, хоча темп приросту потоків уповільнився. Так з 2016 року кількість в'їзних туристів збільшилась на

59,6%. У 2021 році спостерігаємо позитивну динаміку, де кількість туристів збільшилась на 12,6% [6].

Варто зазначити, що за цей час відбулася переорієнтація основних туристичних ринків для України. Так, станом на жовтень 2021 року Україну відвідали (рис. 1) 70% європейців, 25,5% іноземців з країн Азії, 3% – громадян Північної Америки, 1,4% з країн Африки, 0,6% та 0,2% з Океанії та Південної Америки відповідно (у той час, як за відповідний період 2020 року з Європи до України приїхали 79,2%, з Азії – 17,7%, з Північної Америки – 1,5%, з Океанії та країн Африки по 0,7%) [5; 6].

У 2021 році за кількістю іноземців, що в'їхали до України увійшли: Молдова – 744 630 осіб, Польща – 209 039 осіб, Румунія – 200 370 осіб [6].

Щодо регіонів України, які найбільше відвідували туристи (рис. 2), варто відзначити: м. Київ, Львівську, Івано-Франківську, Одеську та Вінницьку області. Варто виокремити регіони, куди за даними Державної служби статистики впродовж 2016-2021 років не приїхав жоден іноземець: Тернопільська та Чернігівська області.

Іноземні туристи відвідують Україну з різною метою, а саме з культурним, екскурсійним, лікувально-оздоровчим, релігійним, спортивним туризмом та екотуризмом. Зростання в'їзного туризму протягом 2016–2019 років було зумовлено низкою факторів: девальвація гривні, що зробила Україну більш доступною для іноземних туристів, зростання популярності України як туристичного напрямку, розширення авіасполучення, розвиток туристичної інфраструктури, безвізовий режим для громадян багатьох країн. У 2021 році в'їзний туризм в Україну почав відновлюватися через відкриття кордонів, відновлення авіасполучення, поступового зняття карантинних обмежень та диверсифікацію туристичного продукту.

Аналізуючи виїзний туризм України за статистичними даними Державної служби статистики (рис. 3) можемо спостерігати позитивну динаміку за період 2016–2020 років. Зростання виїзного туризму можна пояснити такими факторами: зростання доходів населення України, здешевлення авіаквитків та розширення авіасполучення (присутність міжнародних

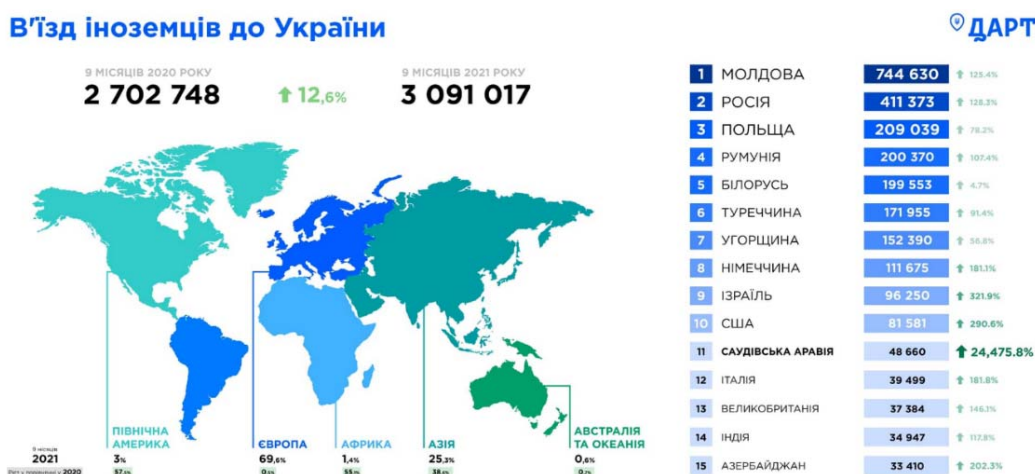
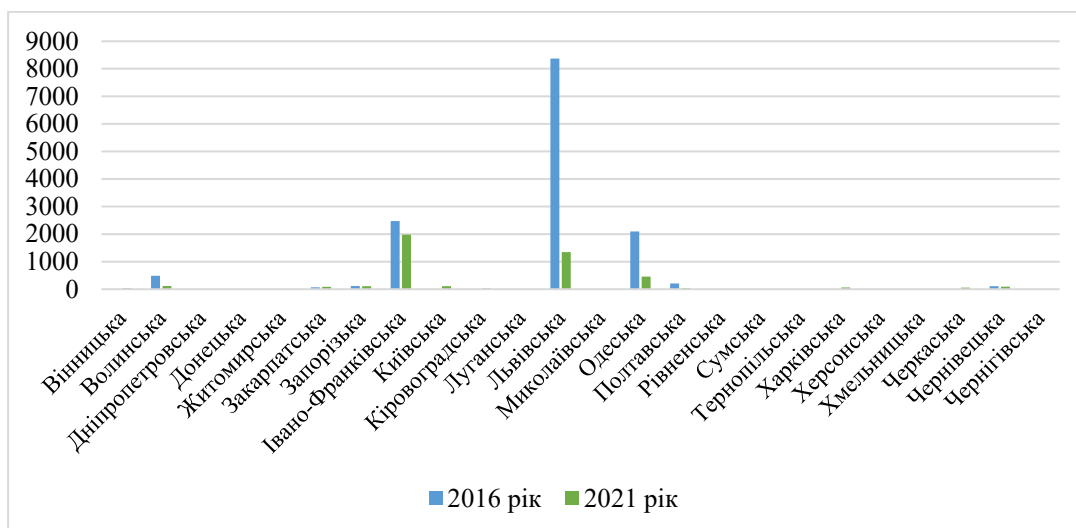

Рис. 1. В'їзд іноземців до України у 2021 році

Джерело: [6]

Рис. 2. Динаміка кількості в'їзних туристів (іноземних громадян) за регіонами України у 2016-2021 роках

Джерело: [1]

авіаліній), зняття візових обмежень для українців у багатьох країнах, популярність пакетних турів. Регіонами, які лідирують по кількості виїзних туристів є: м. Київ, Львівська, Дніпропетровська, Київська, одеська та Харківська області. Натомість, найменша кількість туристів спостерігалась у Луганській та Кіровоградській областях.

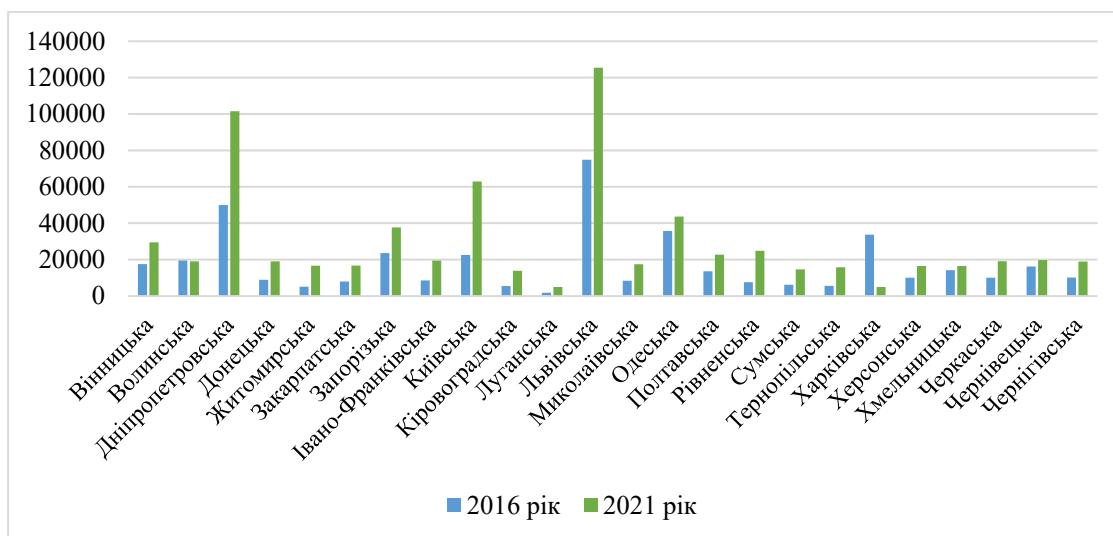
З рисунку 3 видно, що з 2016 року по 2019 кількість виїзних туристів в Україні збільшилась у півтора рази, а у 2020 році спостерігаємо спад, через кризові ковідні обмеження, де кількість виїзних туристів збільшилась лише на 3,1%, в порівнянні з 2016 роком. У 2021 році відбувається поступовий ріст кількості виїзних туристів в Україні на 86%, у порівнянні з 2020 роком.

За даними Державного агентства розвитку туризму найпопулярнішими напрямками, які відвідують українці є: Польща, Туреччина, Угорщина та Єгипет. Також найактивнішими напрямками Європи є: Руму-

нія Словаччина, Німеччина, Греція та Італія. Згідно з даними опитування, проведеного на замовлення ДАРТ, 56% українців, плануючи свій відпочинок за кордоном, скористалися допомогою надавачів туристичних послуг – туроператорів та турагенцій, самостійно свої мандрівки планували 44% [6]. Виїзд українців за межі країни найчастіше був пов'язаний із такою метою подорожей: відпочинок, відвідування друзів та родичів, ділові поїздки, лікування та навчання.

З 2016 по 2021 роки все більше українців обирають відпочинок в межах держави, де зазвичай внутрішній відпочинок організовується самостійно, не використовуючи послуги туроператорів та турагентів. Лідерами за популярністю українських туристів є м. Київ, Львівська, Івано-Франківська та Одеська області (рис. 4).

Загальна кількість туристів у 2019 році збільшилась на 14,7% у порівнянні з 2016 роком. У 2020 році прогнозовано спостерігаємо активний спад внутріш-

Рис. 3. Динаміка виїзного туризму у регіонах держави у 2016 та 2021 роках

Джерело: [1]

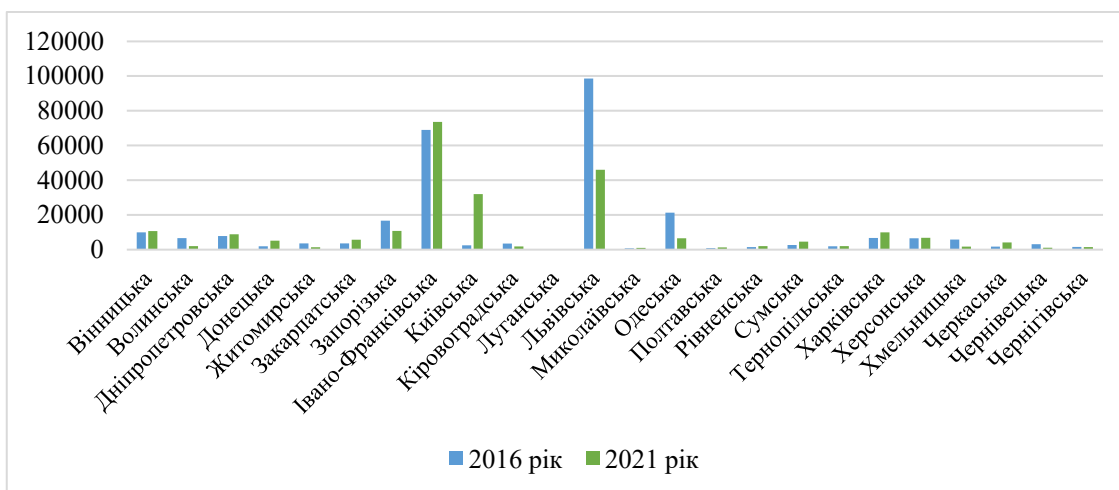

Рис. 4. Динаміка внутрішніх туристів за регіонами у 2016 та 2021 роках

Джерело: [1]

нього туризму, який знизився на 133,8%, в порівнянні з 2019 роком. Дійсно, 2020 рік став рекордно низьким для внутрішнього туризму в Україні. Хоча закриття кордонів стимулювало подорожі українців в межах країни, це не змогло компенсувати значний спад, викликаний пандемією COVID-1 (локдаун, закриття готелів, ресторанів та інших закладів сфери гостинності значно обмежили можливості для подорожей та відпочинку). В 2021 році загальна кількість внутрішніх туристів складала 362377 осіб, що на 62,8% більше ніж у 2020 році.

На замовлення Державного агентства розвитку туризму України компанією «Х'юмен Ресерч» в партнерстві з панеллю для опитувань «Лемур» було проведено опитування, згідно якого найактивніші мандрівники живуть у столиці та складають 84%. Готовність жителів інших регіонів до подорожей Україною корелюється на рівні 80%. Згідно з дослідженням, понад 85% опитуваних подорожували Україною до початку повномасштабного вторгнення. Найактивнішими мандрівниками, які подорожували країною більше одного разу на рік, виявилися жителі столиці та західних регіонів – 39%. Жителі Сходу були менш активними і мандрували Україною 1 раз на рік – 24%. Один раз на два роки мандрівки всередині країни здійснювали 22%. В основному, це були жителі центральних областей. Взагалі не подорожували 14% населення країни і це були мешканці Півдня. Серед основних причин, через які українці відмовлялися від подорожей, найпоширеніша (70% відповідей) – «брак коштів» [6].

Згідно з дослідженням Державного агентства розвитку туризму в партнерстві з проектом UNICEF U-Report Ukraine, з часу повномасштабного вторгнення, понад 45% опитаних українців подорожували країною з туристичною метою. Серед видів відпочинку, то внутрішні туристи віддають перевагу: пішим прогулянкам – 54%, культурному туризму – 28,4%, відпочинку на пляжі – 23,1%, подієвому туризму – 22,8%, гастрономічному – 21,38%. З лютого по липень 2023 року 26% опитаних мандрували регіонами країни 1-2 рази, 12% – 3-5 разів. Понад 5 разів подорожували Україною 7% респондентів. Ставлення до подорожей

через повномасштабну війну у 23% українців не змінилося взагалі. 21% зазначили, що, подорожуючи, вони підтримують економіку країни. Стільки ж заявили, що уникають будь-яких вояжів через можливу небезпеку [6].

Найбільше українці мандрують влітку. Про це заявили 48% опитаних. Навесні подорожують лише 4%, восени майже 3%, взимку всього лиш 2%. Більшість опитаних – 56% – заявили, що вибір сезону для подорожей залежить насамперед від часу відпустки чи канікул. 22% відповіли, що на вибір впливає ціна, погодні умови мають значення також для 22% опитаних [6].

Аналізуючи доходи підприємств туристичного бізнесу України (2016–2021 роки), а саме: дохід від надання туристичних послуг та дохід від екскурсійної діяльності будемо опиратись на статистичну інформацію Державної служби статистики України. У ці роки спостерігаємо загальну тенденцію до зростання доходів від надання туристичних послуг протягом 2016-2019 років, значне скорочення у 2020 році та часткове відновлення у 2021 році. Піковим показником (31948701,2 тис. грн) у цей період є 2019 рік, що на 63,9% більше ніж у 2016 році. У 2020 році відслідковуємо найнижчий рівень доходів від надання туристичних послуг, який знизився на 48,9%, у порівнянні з 2019 роком. Найбільшу частку у доході від надання туристичних послуг протягом 2016–2021 років становили послуги з тимчасового розміщення. Також значну частку мали послуги з організації подорожей, надання інформації та інших туристичних послуг [6].

Аналіз доходів від екскурсійної діяльності у 2016-2021 роках, який наведено на рис. 5, показав наступну динаміку: зростання протягом 2016-2018 років; часткове скорочення у 2019 році; значне скорочення у 2020 році та часткове відновлення у 2021 році. Основна частка доходів від екскурсійної діяльності припадає на м. Київ, Київську, Львівську та Одеську області. Найменшу кількість доходів отримали Луганська, Донецька, Житомирська, Чернігівська області.

Більшість доходів від екскурсійної діяльності протягом 2016-2021 років отримали музеї, заповідники

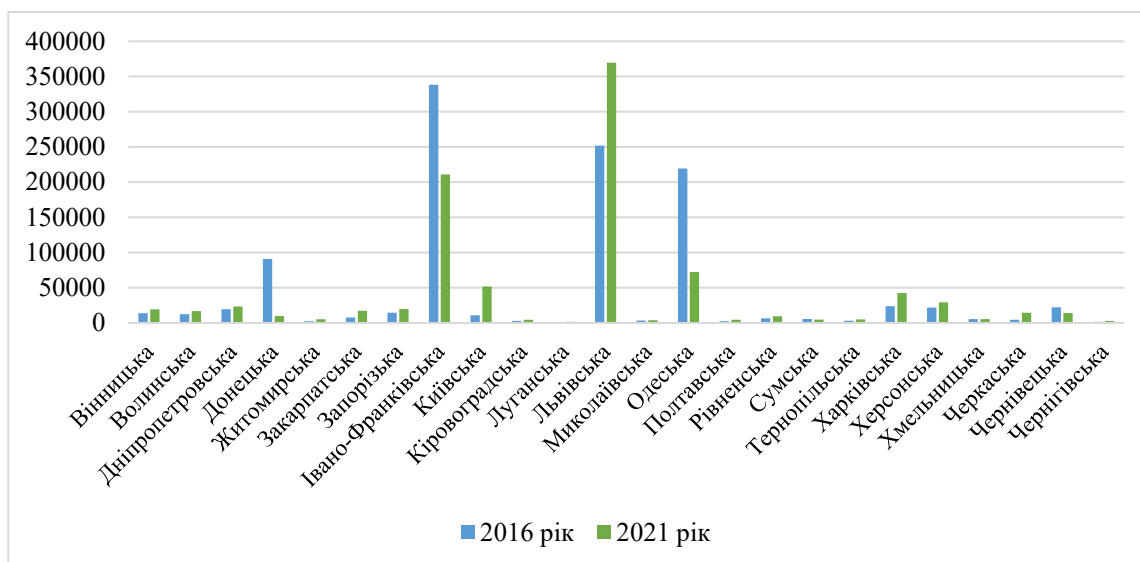

Рис. 5. Динаміка доходів від екскурсійної діяльності за регіонами держави у 2016 та 2021 роках

Джерело: [1]

та інші культурні установи. Також значну частку мали екскурсійні бюро та інші суб'єкти господарювання, які надають екскурсійні послуги. Збільшення попиту на туристичні послуги та екскурсії у 2016-2019 роках пов'язано із зростання в'їзного та виїзного туризму.

Важливим джерелом надходжень до місцевих бюджетів від здійснення туристичної діяльності є туристичний збір. За 2021 рік до бюджету громад надійшли 244 млн грн туристичного збору (рис. 6). Цей показник на 86,8% перевищує показник 2020 року, що склав 130,6 млн грн, а також на 20% вищий за аналогічний показник 2019 року – тоді до бюджету надійшли 196 млн грн. До ТОП-5 лідерів за сплатою туристичного збору увійшли місто Київ та чотири області. Столиця України поповнила бюджет на 68 млн грн, Одеська область заробила 26,8 млн грн, третє місце посіла Львівська – 23 млн грн, четверте – Київська з 15,3 млн грн. На п'ятому місці – Закарпатська область, яка заробила 11,7 млн грн, що удвічі більше у порівнянні з 2020 роком, коли дохід до бюджету становив 5,6 млн грн [6]. Частка туристичного збору сплачена юридичними особами складає 154 млн грн (64%), фізичними особами – 90 млн грн (36%). Кількість платників у 2021 році зменшилась на 3%.

У 2022 році сума туристичного збору в Україні скоротилася на 24%. За воєнний 2022 рік сума туристичного збору склала 178 млн 948 тис. грн, що менше на 24% в порівнянні з 2021 роком – тоді загальна сума турзбору була 235 млн 461 тис. грн (рис. 6) [6].

Падіння зафіксовано в 14 регіонах України. В основному це ті регіони, які перебували або перебувають в зоні бойових дій та тимчасово окуповані. Так, на Херсонщині сума турзбору скоротилася на 95%, на Миколаївщині – на 90%, на Донеччині – на 83%, на Луганщині – на 80% [6]. Також значний спад відбувся в Одеській (80%), Запорізькій (78%), Харківській (61%), Сумській (58%), Чернігівській (53%), Київській (43%) та Житомирській (24%) областях та м. Києві (54%). Спад на 15% зафіксований у Дніпропетровській та Рівненській областях. Через внутрішню міграцію україн-

ців з окупованих та прифронтових територій у більш безпечних регіонах зафіксовано зростання туристичного збору [6].

Так, лідером по сумі туристичного збору у 2022 році стала Львівщина – 41 млн 430 тис. грн, продемонструвавши приріст у 79% в порівнянні з 2021 роком. Столиця, поповнила свій бюджет на 31 млн 474 тис. грн. Однак в порівнянні з 2021 роком ця сума менша більш ніж удвічі. Також серед лідерів по сплаті туристичного збору: Закарпаття – 19 млн 471 тис. грн Івано-Франківщина – 17 млн 956 тис. грн та Черкащина – 12 млн 555 тис. грн [6].

Також варто відзначити податкові надходження до державного бюджету України, які у 2022 році скоротилися на 31% (рис. 8). За даними Державного агентства розвитку туризму у 2022 році представники туристичної галузі України сплатили 1 млрд 551 млн 182 тис. грн податків, що менше на 31% ніж у 2021 році, коли до бюджету надійшло 2 млрд 231 млн 860 тис. грн. В цілому, загальна кількість платників податків, які займаються туристичною діяльністю, за рік скоротилася на 17%. При цьому зафіксовано, що кількість юридичних осіб зменшилася на 14%, а фізичних – на 18% [6].

Готелями у 2022 році була сплачена найбільша частка надходжень до держбюджету – 898 млн грн, що на 30% менше ніж у 2021 році (1 млрд 288 млн грн). Зафіксований приріст сплаченого податку на 46% від діяльності пансіонатів та гуртожитків, що використовувалися як тимчасовий прихисток для людей, які вимушені були покинути свої домівки через війну. А от частка сплаченого податку від діяльності турбаз, кемпінгів, дитячих таборів відпочинку зменшилася на 57% – сплачено 141 млн грн податку проти 328 млн грн за 2021 року. На 35% зменшилися податки від діяльності туристичних операторів, які сплатили у держбюджет у 2022 році 167 мільйона 858 тис. грн, тоді як у 2021 році ця цифра склала 259 млн 5 тис грн. Також зафіксовано спад на 27% від діяльності туристичних агентств, які сплатили до держбюджету у

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР ЗА 2022 PIK ДАРТ

Рис. 6. Туристичний збір у 2021 та 2022 роках

Джерело: [6]

2022 році 204 млн 795 тис. грн податків, тоді, як у 2021 році ними від них у казну держави надійшло 279 млн 265 тис. грн [6].

Зростання розміру сплаченого податку у 2022 році продемонстрували Львівська (273 млн проти 215 млн у 2021 році), Київська (164 млн – проти майже 125 млн), Івано-Франківська (159 млн – проти майже 131 млн) області. Значний спад податкових надходжень зафіксований у Києві та Одеській області. На Одещині – на 58%, а у м. Київ – на 46% [6].

За даними Державного агентства розвитку туризму порівняємо динаміку податкових надходжень по областях за перші дев'ять місяців 2021-2023 років (рис. 7). Ріст податків за три квартали 2023 року в порівнянні з аналогічним періодом 2022 року відмічено у столиці та

у 17 регіонах України. Щоправда, у порівнянні з довшим 2021 роком ріст є тільки в 9 областях країни [6].

Найбільший приріст зафіксований у Київській області, яка за перші 9 місяців 2023 року сплатила в бюджет 172 млн 787 тис. грн проти 120 млн 30 тис. грн за аналогічний період 2022 року. За три квартали у 2021 році від Київщини в казну держави надійшло 88 млн 900 тис. грн. Зниження податкових надходжень від тургалузі зафіксовано у семи регіонах України. Найбільший – у чотирьох областях, які перебувають у зоні активних бойових дій. Так, на Херсонщині спад склав 87%, на Луганщині 82%, на Донеччині 65%, на Закарпатті 54% [6].

Найбільші витрати у період з 2016 по 2021 роки спостерігаємо на території м. Києва, Львівської, Івано-

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДАРТ
ВІД ТУРГАЛУЗІ ПО ОБЛАСТЯХ ЗА 9 МІСЯЦІВ (2021-2023 рр.)

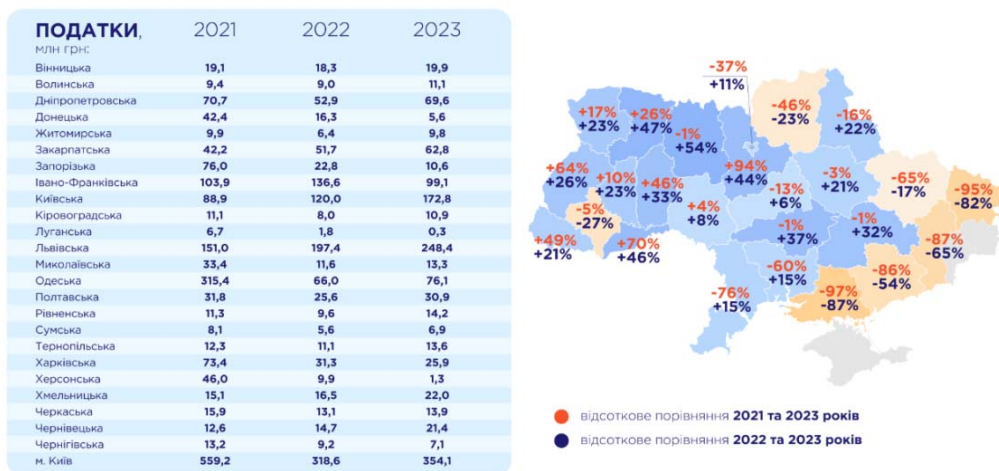

Рис. 7. Аналіз динаміки податкових надходжень від туристичної галузі по областях за 2021-2023 роках

Джерело: [6]

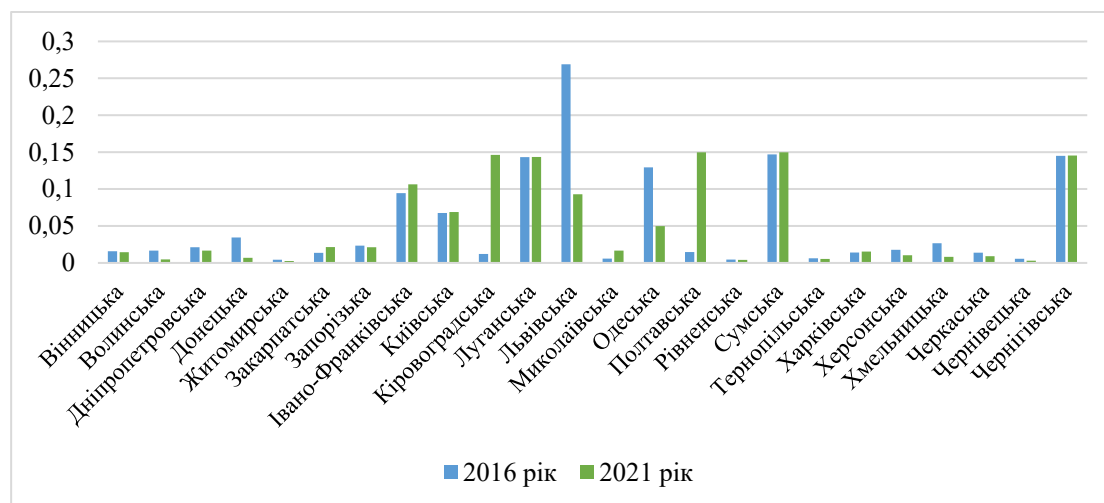

Рис. 8. Інтегральний індекс економічного розвитку регіонів держави, у 2016, 2021 роках

Джерело: [1]

Франківської та Одеської областей. Не надано даних, щодо туристичних витрат у Чернігівській, Сумській, частково у Луганській та Кіровоградській областях. З 2016 року відбувається поступове збільшення витрат, максимальне значення яких досягає 2019 року та складає – 32404337 тис. грн., показники 2020 року скоротились на 76,5%, в порівнянні з 2019 роком. У 2021 році варто відзначити поступове зростання витрат на послуги сторонніх організацій на 35,3%, в порівнянні з 2020 роком.

Аналізуючи прямі інвестиції за регіонами з 2016 по 2021 роки спостерігаємо нестабільну динаміку. Протягом усіх років отримують прямі інвестиції Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Дніпропетровська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Харківська, Херсонська, Чернівецька області та м. Київ. Відсутнє інвестування у Волинській, Житомирській, Кіровоградській, Луганській, Сумській, Тернопільській, Хмельницькій, Черкаській та Чернігівській областях. Максимальна інвестиція за досліджуванні шість років становила – 207,6 тис. грн у 2016 році. Прямі інвестиції відіграють важливу роль в економіці України, сприяючи її зростанню, розвитку та модернізації.

Аналіз вище наведених показників дозволяє розрахувати інтегральний індекс економічної складової

сталого розвитку суб'єктів туристичної індустрії, який наведено на рисунку 8.

Найвищий рівень економічного розвитку можемо спостерігати у м. Київ, Чернігівській, Сумській та запорізькій областях. Найвищі показники економічної складової мають: м. Київ, Сумська, Кіровоградська та Чернігівська області.

Оцінка інтегрального індексу може дати більш повне уявлення про економічний вплив туризму на суб'єкти туристичної індустрії, допомогти інституціям та іншим зацікавленим сторонам приймати обґрунтовані рішення щодо розвитку туризму, визначити сильні та слабкі сторони та розробити стратегії для покращення конкурентних позицій.

Висновки. Досягнення гармонійного та стійкого розвитку туристичної індустрії можливе лише за умови дотримання певного балансу. Це передбачає одночасне задоволення потреб туристів у якісних послугах, збереження довкілля та туристичного потенціалу дестинацій, а також отримання економічної вигоди від діяльності туристичних підприємств. Такий комплексний підхід гарантує не лише привабливість для туристів та збереження довкілля, але й економічний розвиток регіону. Важливо підкреслити динамічний характер цього процесу, адже для підтримки балансу необхідне постійне коригування та адаптація до мінливих умов.

Список використаних джерел

1. Олійник, О. Питання економіки, аналізу діяльності та управління якістю в підприємстві гостинності та туризму. *Економіка та суспільство*. 2023. № (57). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-127>
2. Світлична В.Ю., Александрова С.А. Економіка туризму: підручник. ХНУМГ ім. ОМ Бекетова, 2022. 167 с.
3. Алілуйко, А.М., Алілуйко, М.С. Дослідження динаміки туристичних потоків України. *Економічний простір*. 2022. № (180). С. 214–219. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-35>
4. Тарасова, В., Ковалевська І. Регіональні особливості виїзного туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № (22). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-56>
5. Туристична статистика України URL: <https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/ef4e05ee-33c4-49af-b70b-ddb7f5568c68/page/n1BVC>
6. Державне агентство розвитку туризму URL: <https://www.tourism.gov.ua>

References:

1. Oliinyk O. (2023) Issues of economics, activity analysis and quality management in hospitality and tourism entrepreneurship. *Economy and society*, no. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-127>
2. Svitlichna V. Yu., Aleksandrova S. A. (2022) Economics of tourism: textbook. XNUMG named after OM Beketov. 167 p.

3. Aliluiko A., Aliluiko M. (2022) Study of the dynamics of tourist flows in Ukraine. *Economic space*, no. (180), pp. 214–219. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-35>
4. Tarasova V., Kovalevska I. (2022) Regional features of outbound tourism in Ukraine. *Economy and society*, no. 4. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-56>
5. Tourist statistics of Ukraine Available at: <https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/ef4e05ee-33c4-49af-b70b-ddb7f5568c68/page/n1BVC>
6. The State Agency for Tourism Development of Ukraine Available at: <https://www.tourism.gov.ua>